

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Janneke Lindenholz
telefoon 038 499 95 07
J.Lindenholz@overijssel.nl
Zaaknummer 5362370

Stichting Wetland Wonen Groep
De heer J. van Leijen
Postbus 18
8325 ZG VOLLENHOVE

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
05.08.2019	2019/0168646			

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming – onderdeel soorten

Geachte heer Van Leijen,

U heeft namens Wetland Wonen Groep een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 3 mei 2019² ontvangen. Op 28 juni 2019³ hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de sloop van Prinses Julianastraat 20-24 in Genemuiden en het aldaar realiseren van duplexwoningen. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing⁴ van verbodsbepalingen voor een soort van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze ontheffing heeft betrekking op sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden op de locatie Prinses Julianastraat 20-24 in Genemuiden.

U neemt voldoende voorzorgsmaatregelen om het (opzettelijk) verstoren van vleermuizen te voorkomen. Wij verlenen u daarom geen ontheffing van het verbod om gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften:

- Bijlage 3 uit de rapportage "Herontwikkeling Julianastraat 20-24 Genemuiden; Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet Natuurbescherming", van 1 mei 2019 (opgesteld door Ecogroen bv, Zwolle).

Deze ontheffing is geldig vanaf 1 september 2019 tot en met 1 september 2021.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid van de Wnb

² EDO-kenmerk 2019/0142556

³ EDO-kenmerk 2019/0212462

⁴ Op basis van 3.8, eerste lid van de Wnb

⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

Leges

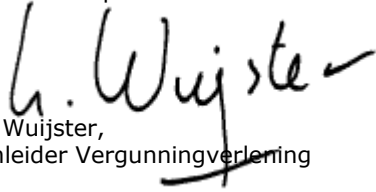
U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁶. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 2.948,00.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Janneke Lindenholtz, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 95 07. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2019-002227 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1
Bijlage 2
Bijlage 3

Voorschriften
Overwegingen bij het besluit
Type en locatie tijdelijke verblijfplaatsen

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwartewaterland;
- Ecogroen, t.a.v. dhr. E. Goutbeek, Zuiderzeelaan 53, 8017 JV Zwolle.

⁶ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent. Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact opnemen met het bevoegd gezag? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het Overijssel-loket is bereikbaar via de telefoon onder nummer 038 499 88 99 of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Als u het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan moet u dit ter goedkeuring voorleggen aan de provincie. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem voor overleg contact op met ons meldpunt.
2. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende(rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
3. Minimaal een week voor aanvang van de werkzaamheden dient u de datum van de start te melden bij het meldpunt. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief een telefoonnummer;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige, inclusief een telefoonnummer;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2019/0168646).

Soortspecifiek

4. U dient bij de planning van de werkzaamheden, zoals het slopen van de woningen, rekening te houden met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis. De voortplantingsperiode loopt globaal van half mei tot en met augustus. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis⁷. Afwijkingen dienen beschreven en onderbouwd te worden in het logboek.
5. Conform bijlage 3 van dit besluit zijn acht tijdelijke houten vleermuiskasten aanwezig. Deze houten vleermuiskasten mogen buiten de kwetsbare perioden verwijderd worden nadat de nieuwbouw voorzien is van minimaal acht permanente inbouwkasten en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn. Voorafgaand aan het verwijderen van de houten vleermuiskasten moet een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis vaststellen dat de betreffende houten kasten niet door vleermuizen gebruikt worden.

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

6. De verblijfplaatsen in de te slopen gebouwen dient u ten minste 3 tot 5 dagen voor de aanvang van de werkzaamheden ongeschikt te maken, maar buiten de kwetsbare perioden. Dit doet u door het verwijderen van de loodslabben en daklijsten en het maken van gaten in de spouwmuur. Zodanig dat een tochtstroom wordt gecreëerd waardoor het microklimaat wordt verstoord.
7. De verblijfplaats in de te behouden woning op Prinses Julianastraat nummer 18 dient ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen door het aanbrengen van een exclusion flap. Eventuele andere invliegopeningen aan deze zijde van de woning (zijde van nummer 20), dienen eveneens met een exclusion flap te worden afgedekt.
8. Het ongeschikt maken moet worden uitgevoerd in de periode half augustus - half oktober en tijdens voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden (droog, weinig wind en temperatuur van minimaal 10°C). Direct na het ongeschikt maken dient de provinciaal toezichthouder op de hoogte gebracht te worden via het Overijssel-loket.
9. Maximaal een week voor aanvang van de sloopwerkzaamheden dient middels een controlebezoek/ uitvliegcheck door een ecologische deskundige te worden vastgesteld dat er geen gewone dwergvleermuizen meer in de bebouwing aanwezig zijn. Indien toch vleermuizen aangetroffen worden dienen extra maatregelen te worden genomen. Een ecologisch deskundige dient de sloop vrij te geven.
10. De nieuwbouw in het plangebied moet worden voorzien van acht permanente verblijfplaatsen, overeenkomstig met of vergelijkbaar aan de voorbeelden die zijn opgenomen in het kennisdocument voor gewone dwergvleermuis. Dit dient in overleg met een deskundige te worden uitgewerkt in een ontwerp. Dit ontwerp dient ter beoordeling aan de provincie Overijssel te worden voorgelegd.
11. Van belang is dat de ecologisch deskundige betrokken wordt bij de plaatsing van de permanente verblijfplaatsen.

Overige zaken

12. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moet worden uitgevoerd door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
13. U moet een ecologisch logboek (laten) bijhouden, bijvoorbeeld door de ecologisch deskundige. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan onder andere om het bijhouden van data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, rapportage controles en afweging voor locaties van de permanente verblijfplaatsen, wijze van ongeschikt maken, resultaten controle met batdetector en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek moet op de werklocatie aanwezig zijn en op verzoek van de handhaver worden getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluiten de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	8
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	8
	A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten	8
	A1.2 Doelstelling van het project	8
	A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	8
	A1.4 Periode	8
	A1.5 Onderliggende documenten	8
	A1.6 Aanvullende gegevens	8
A2	Bevoegdheid	8
	A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A3	Procedure	9
	A3.1 Overeenstemming andere provincie	9
	A3.2 Adviesverzoek aan gemeente	9
	A3.3 Relevante overige besluiten	9
A4	Toetsingskader soorten	9
	A4.1 Wettelijke regels	9
	A4.2 Provinciaal beleid	9
	A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	9
	A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	10
B	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	10
B1	Inhoudelijke beoordeling	10
	B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	10
	B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	10
	B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek	11
	B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten	11
	B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag	11
	B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling	11
	B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project	12
	B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag	12
	B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging	12
	B1.4 Wettelijk belang van het project	13
	B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag	13
	B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang	13
	B1.5 Beoordeling staat van instandhouding	14
	B1.6 Toetsing aan overige vereisten	14
	B1.7 Eindconclusie toetsing	14

B1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden	14
C	Slotconclusie	14

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Woningcorporatie Wetland Wonen Groep is voornemens om de woningen aan de Prinses Julianastraat 20, 22 en 24 in Genemuiden (zie figuur 1) te slopen en de tuin (bestaande uit gazon en een ligusterhaag) en bestrating te verwijderen. De woningen met nummer 20 en 22 zijn gebouwd in 1950 en de woning met nummer 24 in 1900. De daken van de woningen zijn gedekt met oude en hier en daar scheef liggende dakpannen.

In het projectgebied worden zes nieuwe duplexwoningen gerealiseerd.

De sloopwerkzaamheden staan gepland voor de periode september 2019 tot en met december 2019. De start van de bouwwerkzaamheden is gepland voor januari 2020.

A1.2 Doelstelling van het project

Voor een betere spreiding van ouderenhuisvesting, is de projectlocatie aangemerkt als bouwlocatie met appartementen voor ouderen. De bestaande woningen worden zodoende gesloopt ten behoeve van de bouw van (sociale) huur appartementen. Hiermee wordt voorzien in de vraag seniorenwoningen. Daarnaast zijn de bestaande woningen verouderd en voldoen ze niet meer aan de huidige normen qua energieverbruik en de standaarden voor gezond wonen.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor gewone dwergvleermuis van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te verstoren⁸ en te beschadigen⁹.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2019 tot en met 1 september 2021.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Aanvraagformulier Wet natuurbescherming.
- Machtigingsformulier Ecogroen_Ontheffingsaanvraag Wnb Julianastraat Genemuiden;
- Goutbeek, E. (2019). Herontwikkeling Julianastraat 20-24 Genemuiden. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet Natuurbescherming. Rapport 18-553, definitief 1 mei 2019. Ecogroen bv Zwolle;
- Goutbeek, E. (2018). Quicksan natuurtoets herontwikkeling Julianastraat 20-24, Genemuiden. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 18-230, definitief 22 november 2018. Ecogroen bv Zwolle;
- Goutbeek, E. (2019). Aanvullende informatie ontheffingsaanvraag project Prinses-Julianastraat 20-24 Genemuiden (zaaknummer Z-HZ-_WNB-2019-0022227). Kenmerk 18-553, definitief 25 juni 2019. Ecogroen bv Zwolle.

A1.6 Aanvullende gegevens

Op 4 juni 2019 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 25 juni 2019¹⁰ ontvangen.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹¹. In

⁸ Art. 3.5, tweede lid Wnb

⁹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁰ EDO-kenmerk 2019/0212462

¹¹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Zwartewaterland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A3.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover wij weten gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Zwartewaterland

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹² en (soms) de Regeling natuurbescherming¹³ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7).

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

¹² Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹⁴ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

B TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

Op 4 mei 2018 is een verkennend veldbezoek uitgevoerd waarbij aandacht is besteed aan alle, in de Wet natuurbescherming, beschermde soorten, maar specifieke aandacht is uitgegaan naar broedvogels met jaarrond beschermde nesten en zoogdieren. Uit het verkennend veldbezoek kwam naar voren dat in de te slopen woningen potentiële verblijfplaatsen van gierzwaluw en vleermuizen aanwezig zijn.

Gierzwaluw is niet aangetroffen tijdens het aanvullend onderzoek en wordt om die reden niet nader genoemd in onderstaande tekst.

In de lente/zomer en in het najaar van 2018 is aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. In onderstaande tabel zijn de onderzoeksdata weergegeven.

Datum	Type inventarisatie	Type bezoek	Weersomstandigheden
13-06-2018	Vleermuis	Avondbezoek	12 °C, droog, helder, windkracht 1 Bft
13-07-2018	Vleermuis	Ochtendbezoek	14 °C, droog, half bewolkt, windkracht 1 Bft
13-07-2018	Vleermuis	Avondbezoek	18 °C, droog, bewolkt, windkracht 1 Bft
19-08-2018	Vleermuis	Avondbezoek	19 °C, droog, bewolkt, windkracht 1 Bft
16-09-2018	Vleermuis	Ochtendbezoek	11 °C, droog, helder, windkracht 1 Bft

Middels vijf nachtelijke bezoeken is het vleermuizenonderzoek uitgevoerd, door één persoon en tijdens gunstige weersomstandigheden. Drie bezoeken, gericht op kraamkolonies en zomerverblijven, hebben plaatsgevonden in de periode juni-half juli. Eén van deze drie bezoeken (op de avond van 13 juli) is specifiek voor laatvlieger uitgevoerd. In de periode half augustus tot 1 oktober zijn twee veldbezoeken gericht op baltslocaties, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van (groepjes) vleermuizen uitgevoerd.

Tijdens het vleermuizenonderzoek zijn twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Eén verblijfplaats bevindt zich achter een loodslab aan de achterzijde van de woning met nummer 20. De andere bevindt zich achter een boeiplank van het naastgelegen (te behouden) pand, nummer 18. Deze invliegopening wordt bereikt door over het huis met nummer 20 heen te vliegen.

¹⁴ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-onthefingen-wet-natuurbescherming/>

Tijdens het vleermuizenonderzoek zijn geen kraam- en paarverblijfplaatsen vastgesteld. Tevens zijn geen aanwijzingen gevonden voor het gebruik van de bebouwing als winterverblijfplaats.

Tijdens het onderzoek zijn maximaal drie gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen rond de te slopen woningen. Gezien de hoeveelheid verharding vormt het projectgebied in beperkte mate foerageergebied voor de soort. De voorgenomen plannen hebben bovendien vrijwel geen (negatieve) effecten op het aanwezige foerageergebied in de omgeving van het projectgebied. De omringende beplanting is niet betrokken bij de plannen.

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek is naar onze mening voldoende om de aanwezigheid en functies van de vleermuizen (waaronder gewone dwergvleermuis) binnen het projectgebied vast te stellen.

Voor elk type vleermuisverblijfplaats moeten minimaal twee bezoeken worden uitgevoerd. Alle vleermuisbezoeken zijn binnen de geschikte perioden uitgevoerd. Dit geldt voor zowel de gewone dwergvleermuis als andere vleermuissoorten. Tussen de bezoeken zat minimaal 10 dagen. Het onderzoek is uitgevoerd onder de juiste weersomstandigheden. Voor laatvlieger is in de periode half mei – half juli een extra avondbezoek uitgevoerd.

Verder voldoet het uitgevoerde onderzoek aan de vereisten zoals beschreven in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis en in het Vleermuisprotocol 2017. Voor deze situatie vinden wij het aannemelijk dat met het uitgevoerde onderzoek de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen voldoende in beeld is gebracht.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren. Eén zomerverblijfplaats bevindt zich achter een loodslab aan de achterzijde van de woning met nummer 20. De andere zomerverblijfplaats bevindt zich in een woning direct grenzend aan het projectgebied. Te weten in woning met nummer 18, achter een boeiplank.

De populatieomvang binnen het plangebied wordt geschat op 2-10 exemplaren. De populatie maakt onderdeel uit van een netwerk van allerlei kleine en grote subpopulaties in de bebouwde kom van Genemuiden.

Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van gewone dwergvleermuis. Zo wordt de bebouwing ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare periode. Dat is in de periode half augustus-half oktober of in de periode april-half mei (2^e voorkeursperiode). Het ongeschikt maken geschiedt door het verwijderen van loodslabben en daklijsten en het maken van gaten in de spouw. Minimaal twee nachten staat de spouw 'open' om eventueel aanwezige vleermuizen de gelegenheid te geven om uit te wijken. Daarnaast worden invliegopeningen in de te behouden woning op nummer 18 ongeschikt gemaakt middels exclusion flaps. Een uitvliegcheck vindt plaats enkele dagen na het ongeschikt maken. In de directe omgeving van het projectgebied (op maximaal 110 meter afstand) zijn op 9 mei 2019 acht tijdelijke houten vleermuiskasten opgehangen (zie bijlage 3 voor het type kast en de ophanglocaties). Daarnaast zijn in de directe omgeving van het projectgebied meerdere uitwijkmogelijkheden aanwezig in bebouwing met potentiële verblijfplaatsen (tijdens het uitgevoerde vleermuisonderzoek zijn hier geen vleermuisverblijfplaatsen aangetroffen).

In de nieuwbouw worden minimaal acht permanente voorzieningen gerealiseerd, in de vorm van het type Schwegler 1WQ en/of open stootvoegen die toegang bieden tot de spouw. Van de nieuwbouw is nog geen ontwerp gemaakt, waardoor de definitieve vormgeving van de permanente verblijven nog niet beschikbaar is.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Door de sloop van de woningen worden twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield. Er gaan geen (essentieel) foerageergebied en vliegroutes verloren bij uitvoering van de plannen. Zo is het projectgebied gezien het soort groen en de beperkte aanwezigheid ervan, weinig geschikt als foerageergebied. Daarnaast zijn geen lijnvormige structuren verloren die van belang kunnen zijn als vliegroute,

Bij het ongeschikt maken van de zomerverblijfplaatsen wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden (paartijd, winterrust, kraamtijd en gebruik zomerverblijven) van gewone dwergvleermuis. Daarom is geen sprake van het opzettelijk verstoren van vleermuizen. Ontheffing van dat verbod is niet noodzakelijk.

Binnen 200 meter afstand van het projectgebied zijn acht tijdelijke vleermuiskasten opgehangen. Dit om de periode tussen sloop en nieuwbouw te overbruggen. Deze kasten in combinatie met de alternatieve verblijfplaatsen in bestaande bebouwing, zorgen voor voldoende vervangende verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis in de periode van sloop tot nieuwbouw. Voldoende omdat een factor 4 aan vervangende verblijfplaatsen is opgehangen binnen de gewenste afstand van 200 meter. Hiermee is een grote kans dat de gewone dwergvleermuis een andere verblijfplaats vindt.

U stelt voor de nieuwbouw geschikt te maken voor gewone dwergvleermuis en daarmee permanente verblijfplaatsen te realiseren. De voorgestelde kasten van het type Schwegler 1WQ zijn echter geen inbouwkasten. Aanvullend stellen wij de voorwaarde dat in de nieuwbouw minimaal acht (factor vier van het aantal aangetroffen verblijfplaatsen) voorzieningen moeten worden gerealiseerd, die voldoen aan de eisen voor zomerverblijfplaatsen zoals beschreven in het kennisdocument van gewone dwergvleermuis. U dient dit in overleg met een deskundige uit te werken in een ontwerp. Dit ontwerp dient ter beoordeling aan de provincie Overijssel te worden voorgelegd.

De voorgestelde maatregelen in planning en aanbieden van duurzame permanente verblijfplaatsen zijn noodzakelijk om een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. Daarom leggen wij deze maatregelen vast in de voorschriften, onder soortspecifiek, gewone dwergvleermuis.

Conclusie toetsing

Door de sloop van drie woningen worden van gewone dwergvleermuis twee zomerverblijfplaatsen opzettelijk beschadigd en vernield. Hiervoor is een ontheffing nodig. De geldigheid van deze ontheffing stellen we vast tot en met 1 september 2021.

Er is geen ontheffing nodig voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis.

Wij hebben de voorgestelde maatregelen en opgenomen in voorschriften. Tevens hebben wij aanvullende voorschriften opgenomen.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

De voorgenomen sloop van de woningen kan niet elders worden uitgevoerd. Het behouden van de bestaande bebouwing is geen duurzame optie. Wetland Wonen wil de betreffende panden omvormen naar appartementen voor ouderen om de spreiding vanuit de Meente over Genemuiden te bevorderen. Daarnaast zou aanpassing/renovatie van de woningen ook nadelige gevolgen hebben op de verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. De realisatie van appartementen voor ouderen op deze locatie zorgt voor spreiding van ouderen in Genemuiden.

Een alternatieve sloopwijze is niet aan de orde, omdat voor gewone dwergvleermuis alle voorzorgsmaatregelen worden genomen om de schade tijdens de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Qua planning wordt rekening gehouden met de meest kwetsbare perioden. Een andere planning heeft geen voordelen.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

Door de aanvrager zijn meerdere alternatieven onderzocht en beschreven. Geen van deze alternatieven leidt tot het behoud van de woningen. Dit is gezien de staat van de woningen (zie ook onderdeel B1.4) ook niet wenselijk.

Het ongeschikt maken van de woningen voorafgaand aan de sloop vindt plaats buiten de kwetsbare zomerperiode voor gewone dwergvleermuis. Een andere planning heeft geen toegevoegde waarde voor de aanwezige verblijfplaatsen.

Wij zijn van mening dat voldoende is aangetoond dat er geen andere of betere alternatieven mogelijk zijn om de gevolgen voor de natuur te minimaliseren.

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

In het Convenant Energiebesparing Huursector van 28 juni 2012 zijn afspraken gemaakt over energiebesparing tussen het Rijk en woningcorporaties. Afgesproken is dat in 2020 ten minste een gemiddelde Energie-Index < 1,40 (gemiddeld energielabel B) wordt bereikt voor de totale huurwoningvoorraad van de woningcorporaties. Dat komt overeen met een besparing op het gebouw gebonden energiegebruik van bestaande corporatiewoningen van 33% in de periode 2008 tot en met 2020. Alle partijen zien het belang van energiebesparing, vanwege het klimaat, de eindigheid van de voorraad fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot de woonlastenontwikkeling: energiebesparing draagt bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat vooral van belang is voor de koopkracht van huurders met lagere inkomens.

De Woningcorporatie Wetland Wonen Groep heeft zich ten doel gesteld om haar totale huurwoningvoorraad in 2020 op gemiddeld energielabel B te brengen en het strategische doel is zelfs om in 2030 gemiddeld energielabel A te behalen. De betreffende woningen zijn dusdanig verouderd dat deze niet meer voldoen aan de huidige normen, renovatie niet mogelijk is en sloop en herbouw noodzakelijk is.

Verder verschijnt periodiek een overzicht van milieu gerelateerde gezondheidsklachten bij GGD'en (RIVM rapport 200000004/20132). Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) analyseerde gegevens over de ruim 9.000 meldingen die alle GGD'en in Nederland in 2011 en 2012 hebben geregistreerd. De meeste meldingen zijn afkomstig van bewoners van huurwoningen. Klachten over het binnenmilieu worden vooral toegewezen aan schimmels, asbest, vocht, plaagdieren en gebrekkige ventilatie. Mede daarom heeft het rijk het thema binnenmilieu als prioriteit 1 benoemd in de nationale aanpak Milieu en Gezondheid. Uit de analyse van het RIVM blijkt een consistente associatie tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Het is nog onduidelijk of vocht in het binnenmilieu al aanwezige luchtwegaandoeningen (bijvoorbeeld astma of chronische bronchitis) bij mensen alleen verergert of dat vocht deze aandoeningen ook direct kan veroorzaken (www.rivm.nl). De woningen in voorliggende situatie hebben een slechte energetische prestatie. Hierdoor is de woontechnische kwaliteit en verhuurbaarheid van deze woningen onder de maat. Door tocht en vocht kunnen allerlei gezondheidsklachten optreden zoals allergieën en luchtwegklachten. Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen, scholen en kindercentra is één van de speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van de overheid.

Naast voorgaande is ook huisvesting van ouderen een dwingende reden om over te gaan tot een herontwikkeling van de locatie. In het kader van betere spreiding van ouderenhuisvesting, in samenwerking met de Meente is de huidige locatie aangemerkt als bouwlocatie met appartementen voor ouderen. Na 2025 stijgt de vraag naar (sociale) huurappartementen vanwege voortschrijdende vergrijzing. Het plan anticipeert daarmee op een dreigend woningtekort voor senioren. De plannen sluiten aan bij de woonvisie (Zwartewaterland 2017¹⁶) en de prestatieafspraken gemeente Zwartewaterland.

In de projectdefinitie is omschreven dat de woningen zijn aangekocht in een grotere ontwikkeling rond het havengebied in 2008. Deze ontwikkeling is niet doorgegaan waarna getracht is de woningen te verkopen. Helaas zonder resultaat, het gaat hier nadrukkelijk om een incourant gebouw. Toekomstige leegstand is vanuit diverse invalshoeken erg onwenselijk. Dat heeft op een andere manier ook nadelen voor het leefklimaat in de binnenstad. Het brengt onder meer een verhoogd risico op vandalisme en brandstichting met zich mee.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. In voorliggende situatie is als gevolg van de slechte bouwtechnische staat van de woningen sprake van gevaar voor de volksgezondheid. Door tocht en vocht kunnen gezondheidsklachten als

¹⁶

<https://www.zwartewaterland.nl/document.php?m=43&fileid=38125&f=f85c786e2f7644387f8fa65a244f834d&attachme nt=0&c=40597>

allergieën en luchtwegklachten optreden. Daarnaast draagt het project bij aan duurzaamheid (positief effect op milieu) en energiebesparing door nieuwbouw met energielabel B of A te realiseren.

Door het realiseren van appartementen voor ouderen, wordt een bijdrage geleverd aan het dreigende woningtekort (als gevolg van vergrijzing) voor senioren.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang "in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten" voldoende is aangetoond.

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is beoordeeld als 'gunstig' (Broekmeyer *et al.* 2015¹⁷). De lokale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis is niet in het geding. Doordat tijdig tijdelijke en permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd, zijn er tijdens en na de werkzaamheden voldoende verblijfplaatsen beschikbaar. Hierdoor komt de functionaliteit van het projectgebied voor de gewone dwergvleermuis niet in gevaar. Daarnaast worden diverse voorzorgsmaatregelen genomen om te voorkomen dat exemplaren van gewone dwergvleermuis geschaad of gedood worden tijdens de werkzaamheden.

Hiermee is voldoende aangetoond dat de voorgenomen activiteit geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding heeft.

B1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁸ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor gewone dwergvleermuis kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort wordt niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soort optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing voor sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden op de locatie Prinses Julianastraat 20-24 in Genemuiden te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen zijn aan de ontheffing voorschriften verbonden.

¹⁷ Broekmeyer M.E.A., M.H.C. van Adrichem, R. Pouwels en R. Jochem (2015). *Soortmanagementplannen en de Habitatrichtlijn; Ruimtelijke onderbouwing duurzaamheid populaties Gewone dwergvleermuis*. Wageningen. Alterra-rapport 2608. Alterra Wageningen UR (University & Research centre).

¹⁸ Art. 1.10, derde lid Wnb

¹⁹ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

BIJLAGE 3 – TYPE EN LOCATIE TIJDELIJKE VERBLIJFPLAATSEN

Geplaatste tijdelijk voorziening: houten voorziening (type Bloemhof)

Locaties geplaatste tijdelijke kasten ten opzichte van originele verblijfplaats